

Onderwerp

afwegingskader regionale handhaving Wmo en Jeugdwet

Opsteller	Martin Ruiter	Behandeldatum	7 november 2019
Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg	Status	Openbaar
Portefeuillehouder	G. Visser		

Advies

1. Bijgevoegd *Afwegingskader Regionale Handhaving Wmo en Jeugdwet* vaststellen.
2. De gemeenten van de regio Rijk van Nijmegen informeren over de vaststelling van het afwegingskader door middel van bijgevoegde concept-brieven.

Aanleiding

In de regio Rijk van Nijmegen kunnen sinds 2016 burgers en (zorg)professionals (vermoedens van) financiële onrechtmatigheden of kwaliteitsproblemen bij gemeentelijk gefinancierde zorgaanbieders melden bij het *Regionaal Meldpunt Zorg* oftewel RMZ. Het RMZ registreert, categoriseert, weegt en routeert jaarlijks tussen de 100 en 200 meldingen.

We hebben een afwegingskader ontwikkeld om meldingen beter te kunnen beoordelen én prioriteiten te bepalen binnen de door het RMZ ontvangen meldingen. De wethouders Zorg en Welzijn hebben afgesproken om dit afwegingskader bestuurlijk vast te laten stellen door het College van Nijmegen. Het afwegingskader hoeft niet in de colleges van de respectievelijke gemeenten vastgesteld te worden. Het is een beleidsregel die logisch voortvloeit uit het mandaat dat de gemeenten aan ons hebben gegeven ten aanzien van de handhaving op regionaal gecontracteerde aanbieders. We willen de colleges wel graag informeren over de vaststelling.

Beoogde impact

We willen met de vaststelling van het afwegingskader binnen het Regionaal Meldpunt Zorg borgen dat meldingen goed worden beoordeeld en afgehandeld. Ook willen we de gemeenten informeren over de vaststelling van het kader.

Argumenten

1.1 *We hebben goede afspraken nodig over hoe we omgaan met de ontvangen meldingen nu we een regionaal meldpunt hebben.*

De regiogemeenten zijn in 2016 begonnen met een regionaal meldpunt zorg (RMZ). In 2017 en 2018 kreeg het meldpunt een groot aantal meldingen te verwerken. Na een grondige analyse hebben we fors geïnvesteerd in een afwegingskader. We toetsen elke melding op een aantal criteria en hangen daar een wegingsscore aan. De meldingen zijn soms behoorlijk complex en het is belangrijk om zorgvuldig te bepalen waarom we een melding wel of niet verder onderzoeken.

Nadat we de meldingen hebben gewogen, wordt bepaald wie verantwoordelijk is voor de verdere afhandeling. Het meldpunt handelt ongeveer 80% van de meldingen zelfstandig af, al dan niet voorzien van een advies aan de melder. In 20% van de gevallen gaat de melding naar het Dossieroverleg Regionale Handhaving (DRH) waarin in een multidisciplinair overleg de melding opnieuw wordt beoordeeld, maar dan met diverse toezichthouders, een jurist en andere relevante stakeholders. In het DRH wordt ook afgewogen of een casus ook een eventuele strafrechtelijke dimensie heeft. Het DRH formuleert een advies aan het

Adviesoverleg Handhaving (AOH) dat een besluit neemt over de advisering van het College. Deze zorgvuldige wijze van behandeling van meldingen moet ertoe leiden dat we prioriteiten stellen en minder handhavingszaken bij de rechter verliezen.

1.2 We betrekken waar nodig regiogemeenten bij de besluitvorming (omtrent de handhaving op regionaal gecontracteerde aanbieders).

We zijn gemandateerd om namens de regiogemeenten regionale contracten met zorgaanbieders te sluiten, op deze contracten te handhaven en desnoods deze contracten ook te ontbinden. Het hebben van een mandaat betekent echter niet dat alle verantwoordelijkheden van de mandaatgever (in dit geval de regiogemeenten) overgaan op de mandaatnemer (in dit geval: het College van Nijmegen). Wij gaan in ieder geval in situaties waarin aanbieders veel cliënten bedienen in één of meerdere regiogemeenten, deze gemeenten betrekken bij de bestuurlijke besluitvorming.

1.3 Het wegingskader is niet meer dan het begin van een proces om de handhaving op zorgaanbieders in deze regio beter te organiseren.

De afgelopen jaren hebben we de sturing op de regionaal gecontracteerde zorgaanbieders fors versterkt. Door aan de voorkant aanbieders te selecteren (dan wel uit te sluiten) op kwaliteit en daarmee het aantal aanbieders te reduceren, hebben we de kwaliteit van de zorg een impuls gegeven. Ten aanzien van de handhaving staan we echter nog aan het begin van het proces. We gaan de komende jaren investeren in het updaten van het huidige regionale beleidsplan, het ontwikkelen van een regionale verordening voor handhaving, een nieuw mandaatsbesluit, een betere opdracht voor onze regionale toezichthouder, het inzetten van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) als instrument in onze zorginkoop en meer kennisuitwisseling tussen de sociale teams van de regiogemeenten. En we willen kennis gaan opbouwen voor het beter oppakken van meldingen over fraude en financiële onrechtmatigheid.

Tenslotte willen we ook de gemeenteraden beter betrekken en informeren over de dilemma's waarmee we te maken krijgen. Handhaving is een onderwerp met een hoog bestuurlijk afbreukrisico en alleen door nauwe samenwerking tussen colleges en raden kunnen we op dit domein op de lange termijn vooruitgang boeken.

2.1 We willen de regiogemeenten informeren over de vaststelling van het wegingskader om zodoende ook het draagvlak van de regiogemeenten te behouden voor ons beleid.

Kanttekeningen

1.1 Het vaststellen van het wegingskader betekent niet dat we bij de weging van meldingen geen fouten kunnen maken.

We ontvangen jaarlijks tussen de 100 en 200 meldingen over kwaliteit en rechtmatigheid. Soms zijn de meldingen vaag en onduidelijk, soms worden zeer ernstige misstanden gemeld. We doen ons best om op basis van de melding een goede inschatting te maken en het wegingskader helpt daarbij behoorlijk. Maar we realiseren ons terdege dat een procedure en een wegingskader randvoorwaarden zijn om meldingen zorgvuldig af te handelen, maar dat dit niet betekent dat we daarmee geen fouten meer gaan maken. We denken overigens wel dat – nu we de procedures ten aanzien van het meldpunt veel strakker georganiseerd hebben – de kans op fouten afneemt.

1.2 Er is bij het RMZ geen capaciteit beschikbaar om alle meldingen te verrijken c.q. aanvullende informatie te verzamelen voordat we de melding wegen.

Met het wegingskader kunnen we efficiënt en zorgvuldig bepalen welke meldingen we verder willen onderzoeken. Maar de hoeveelheid meldingen versus de beschikbare informatie (zo'n 0,4 fte voor het meldpunt) maakt dat we keuzes moeten maken of en in welke meldingen we verder willen investeren. Er is geen capaciteit om alle meldingen eerst te verrijken en meer informatie te verzamelen.

Financiën

De activiteiten die we op dit moment ten aanzien van handhaving uitvoeren (en dus ook de weging van meldingen in het RMZ), passen binnen de regionaal gemaakte begrotingsafspraken.

Vervolg

Na de vaststelling van het wegingskader gaan we de regiogemeenten informeren door middel van bijgevoegde concept-brieven. Het komend jaar gaan we ervaring opdoen met dit kader. Indien uit evaluatie blijkt dat het kader (fors) moet worden bijgesteld, wordt het aangepaste kader opnieuw geagendeerd voor bestuurlijke besluitvorming. Door de regiogemeenten mee te nemen en te informeren over onze afwegingen zal bij de regiogemeenten ook een beter beeld ontstaan wat we doen in het kader van handhaving en naleving en wat we wel en niet kunnen. Daarnaast gaan we in 2020 een update van het huidige regionale handhavingsbeleidsplan in combinatie met een nieuwe regionale verordening, een mandaatsbesluit en wellicht ook met een aangescherpte opdracht voor Wmo-Toezicht in alle regiogemeenten in procedure brengen.

Bijlage(n)

1. Afwegingskader Regionale Handhaving Wmo en Jeugdwet, versie 1.2
2. Concept-brief colleges regiogemeenten Rijk van Nijmegen inzake vaststelling afwegingskader